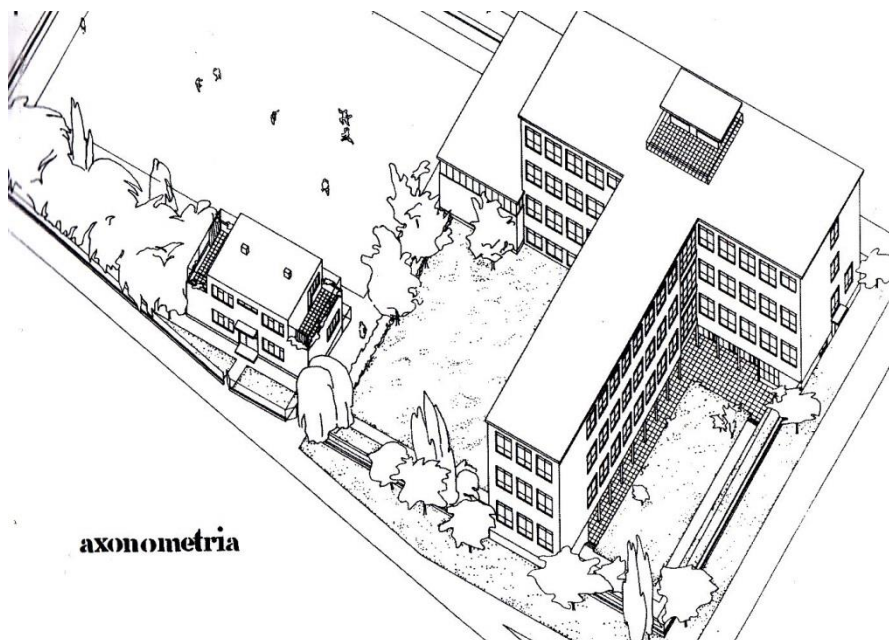

EXKURZE SLOVENSKO 2019

Martin – Žilina – Ružomberok
úterý 8. 10. – pátek 11. 10. 2019

Exkurze do tří slovenských měst s významnou historií a jedinečnými památkami od středověku až do současnosti, obklopenými Velkou a Malou Fatrou. V unikátním přírodním rámci se budeme seznamovat se stavbami českých i slovenských architektů z éry funkcionalismu i poválečného modernismu, navštívíme muzea moderního umění a památky gotiky a baroka. Výjimečná architektura – originální umění – úžasná příroda!

Adolf Benš, provedený soutěžní projekt reálného gymnázia v Ružomberku, 1936

POŘÁDÁ KATEDRA DĚJIN UMĚNÍ FF UP V OLOMOUCI

organizace exkurze

Tomáš Winter (tomas.winter@upol.cz) a Rostislav Švácha (rostislav.svacha@upol.cz)

pedagogický doprovod a odborné komentáře k památkám

Po celou dobu exkurze budou přítomni tři pedagogové (prof. Švácha, doc. Winter, doc. Kavčáková), někteří další se připojí na pár dní a prostřídají se.

náklady

Studenti uhradí zálohu na exkurzi ve výši 1.700 Kč. Záloha pokrývá náklady na ubytování, které zajišťuje katedra, a částečně vstupy. Dopravu a případné další výlohy si bude každý student hradit samostatně. Karta ICOM výhodou. Zálohu studenti zaplatí ihned poté, co jim Zuzana Komárková potvrdí, že byli přijati na exkurzi, nejpozději však do středy 18. září. Případný přebytek ze zálohy bude studentům následně vrácen. Záloha je nevratná v případě, že se přihlášený student exkurze nezúčastní (kryje storno poplatky ubytovatele). Údaje k platbě: částka: 1.700,- Kč, číslo účtu: 19-109 633 0227/0100, variabilní symbol: 992100151, specifický symbol: jméno a příjmení studenta.

ubytování

Penzion Maja v Martině (Jesenského 10)

přihlášení na exkurzi

Na exkurzi je možné přihlásit se elektronicky prostřednictvím e-mailu asistentce katedry: zuzana.komarkova@upol.cz, a to od pondělí 26. srpna od 7:00 hod. do 18. září včetně. Počet míst bude omezen (přibližně 18 studentů). E-maily zaslané před uvedenou hodinou nebudou brány v potaz. V případě velkého zájmu bude rozhodující pořadí zaslaných e-mailů. Jedním e-mailem se může přihlásit pouze jeden student. Každý bude vyrozuměn Zuzanou Komárkovou, zda jeho přihláška byla přijata a bude považována za závaznou.

referáty

Na exkurzi přednese každý student referát na vybrané téma. Seznam referátů s dalšími instrukcemi je připojen na konci tohoto programu a bude od 26. srpna k dispozici v Richterově knihovně, kde se student osobně či prostřednictvím paní knihovnice napíše k vybranému referátu. Do Stagu bude předmět „Odborná exkurze“ zapsán dodatečně katedrou pod příslušnými kódy po absolvování exkurze.

úterý 8. 10.

odjezd z Olomouce do Martina

7:51 odjezd z Olomouce hl. n., Ex 121 Valašský expres
10:32 Žilina, přestup na R 343 Fatra, odjezd ze Žiliny: 10:55
11:19 Martin

ubytování v Martině v Penzionu Maja (Jesenského 10)

odpoledne

pěší túra na chatu na **Martinských Holiach**, doplněná četbou z textů malíře, výtvarného kritika a teoretika **Miloše Jiráka** (výstup trvá ca 2 hodiny, doporučujeme vycházkovou obuv, bundu, pláštěnku nebo deštník)

alternativa pro ty, kteří se nemohou účastnit túry: návštěva **Múzea slovenskej dediny** – největšího skanzenu na Slovensku v Jahodnických hájích

středa 9. 10.

MARTIN

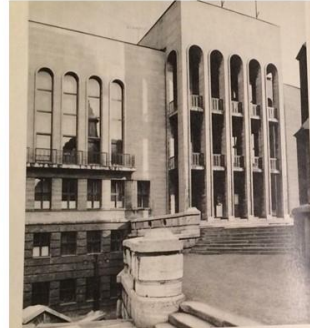

Prohlídka Martina – politického, společenského a kulturního centra Slovenska, sídla Matice slovenské. Středověký **kostel sv. Martina** s freskami z první poloviny 14. století, **architektura pozdního historismu, funkcionalistické stavby** (mj. Gymnázium Viliama Paulinyho-Tótha od Bohuslava Fuchse a kol.) a **významné stavby druhé poloviny 20. století** (zejména Nová budova Matice slovenské a její interiéry s plastikou Václava Ciglera ad.).

Součástí bude rovněž návštěva **Turčianské galérie**, jejíž sbírky se zaměřují na zakladatele slovenského moderního umění a regionální tvůrce. V případě času navštívíme i expozici **Slovenské národního múzea** (dříve Etnografické múzeum).

čtvrtek 10. 10.

ŽILINA

spojení

8:40 odjezd z Martina, R 942 Fatra

9:05 Žilina

Prohlídka Žiliny. **Kostel svatého Štěpána Krále** – nejstarší kamenná stavba v Žilině s románskými freskami, budovy **františkánského kláštera a jezuitské koleje, katedrála Nejsvětější Trojice** – hlavní kostel římskokatolické žilinské diecéze. Z novějších památek: funkcionalistická kolonie rodinných domů **Svojdomy, funkcionalistické stavby** od Michala Maximiliána Scheera, **Neologická synagoga** od německého architekta Petera Behrense, která funguje jako galerijní prostor pro současné umění, **stavby z období Slovenského štátu, poválečná architektura, neoavantgardní architektura** skupiny VAL, **kulturní centrum Stanica**.

Součástí bude rovněž návštěva **Považské galérie umenia**, v níž je muzeum intermédií.

návrat do Martina

18:55 odjezd ze Žiliny, R 347 Fatra

19:19 Martin

pátek 11. 10.

RUŽOMBEROK

spojení

8:40 odjezd z Martina, R 942 Fatra

8:46 Vrútky, přestup na R 601 Horalky Sedita, odjezd z Vrútek 9:02

9:29 Ružomberok

Prohlídka Ružomberka. Původně gotický **kostel sv. Ondřeje** s nástrovní freskou Josefa Hanuly z počátku 20. století, **reálné gymnázium v Ružomberku** od českého funkcionalistického architekta Adolfa Benše, **muzeum a hrobka malíře Ludovíta Fully**.

Fakultativně: pěší výlet do **Vikolínce**: unikátní vesnice se souborem 45 zachovaných dřevěnic z 19. století, památka UNESCO, vzdálenost od Martina ca 4,5 km.

odjezd do Olomouce

17:11 odjezd z Ružomberka, SC 240 Pendolino Košičan

20:12 Olomouc hl. n.

!!! NUTNO PŘEDEM ZAKOUPIT MÍSTENKU!!!

V případě neúčasti prohlídky Vlkolínce možnost dřívějšího odjezdu z Ružomberka

13:25 odjezd z Ružomberka, IC 522

14:07 Žilina, přestup na Ex 140 Ostravan, odjezd ze Žiliny 14:27 ^a

17:18 Olomouc hl. n.

14:31 odjezd z Ružomberka, R 608 Spišán

15:16 Žilina, přestup na Ex 122 Valašský expres, odjezd ze Žiliny 15:28

18:07 Olomouc hl. n.

16:31 odjezd z Ružomberka, R 610 iZlato.sk

17:16 Žilina, přestup na Ex 120 Valašský expres, odjezd ze Žiliny 17:28

20:07 Olomouc hl. n.

témata referátů

každý z účastníků si vybere jedno z následujících témat pro referát

1. **Františkánský klášter v Žilině** – dějiny, architektura, výzdoba klášterního kostela
2. **Jezuitská kolej v Žilině** – dějiny, architektura, výzdoba kostela
3. **Architektura budov Matice slovenské a Slovenského národního múzea v Martině**: Ján Palkovič, tzv. Druhá budova Matice slovenské, 1925-1926, Mudroňova I; M. M. Harminc, Slovenské národné múzeum, 1929-1932, Malá hora I; Dušan Kuzma-Anton Cimmermann, Matica slovenská, 1963-1975, J. C. Hronského I
4. **Architektura pozdního historismu v Martině**: Blažej Bulla, Národný dom, 1888-1889; M. M. Harminc, původní budova Slovenského národného múzea, 1906-1908, A. Kmet'a 2; k tomu případně M. M. Harminc, Tatra Banka, 1910
5. **Funkcionalistické školy od českých architektů v Martině a Ružomberku**: Bohuslav Fuchs a kol., dnešní gymnázium V. P. Tótha v Martině, 1936-1940; Adolf Benš, reálné gymnázium v Ružomberku, 1936-1942
6. **Muzeum a hrobka malíře Ludovíta Fullu v Ružomberku**: Martin Kusý-Štefan Hatala, Galéria L. Fullu, 1966-1969, D. Makovického I; Martin Kusý, hrobka L. Fullu, 1962-1964, cintorín, sektor 8b. K tomu přidáme: Dušan Jurkovič, hrobka rodiny Mazovických, 1934, cintorín, sektor 4a.
7. **Stavby členů neoavantgardní skupiny VAL v Žilině**. Viera Mecková, býv. OV KSS, 1983-1988, nám. Obětí komunizmu; Ludovít Kupkovič-A. Bašista, Sportovná hala, 1985, Vysokoškolákov 6.
8. **Stavby z období Slovenského štátu v Žilině**: Otto Reichner, Reprezentačný dom (dnes divadlo), 1941-1942; Ferdinand Čapka-František Eduard Bednárík, Spojené elektrárny, 1942, Republiky 5; Ferdinand Čapka-František Eduard Bednárík, železničná stanica, 1939-1942, P. O. Hviezdoslava 7-11
9. **Synagoga Petera Behrense v Žilině**: Neologická synagóga, 1928-1931, Hurbanova 11
10. **Rodinné a bytové domy architekta M. M. Scheera v Žilině**: Daxnerova 15, 1926-1927; pavlačový dům římsko-katolickej farnosti, Vojtecha Spanyola 11, 1931; dům Š. Steina, J. Kalinčiaka 4, 1933.
11. **Obchodní domy M. M. Scheera v Žilině**: Grossmannův dům, Pivovarská 2, 1929; Trávníčkův dům, J. Vuruma 8, 1932; Hustého dům, Národná 27, 1946-1947
12. **Dům továrníka K. a Finančný palác M. M. Scheera v Žilině**: Finančný palác, Hodžova 11, 1930-1932; dům továrníka K., Pivovarská 1, 1932;
13. **Stavby poválečného modernismu v Žilině**: Ferdinand Čapka-Miroslav Řepa, Dom odborov, Štúrovo námestí, 1958-1962; Anton Cimmermann-Gabriela Cimmermannová,

krytá plováreň, 1960-1963; Marián Marcinka-Peter Brtko-Štefan Ďurkovič-Alžbeta Poláková, internát Vysokej školy dopravnej, Vysokoškolákov 16-18, 1965-1972.

14. Historický a urbanistický vývoj mesta Žiliny

15. Historický a urbanistický vývoj mesta Martina

16. **Kostel sv. Martina v Martině a jeho výzdoba:** raně gotický kostel s freskami z první poloviny 14. století v historickém centru města

17. **Turčianská galéria:** historie galerie, její budovy a sbírkového fondu, Daxnerova 2

18. **Kostel svatého Štěpána Krále v Žilině a jeho výzdoba:** pozdně románský kostel s freskami kolem 1260, městská část Dolní Rudiny

19. **Katedrála Nejsvětější Trojice v Žilině:** původně gotické trojlodí, přestavěné v renesanci – historie stavby, výzdoba, Horní Val

20. **Kostel sv. Ondřeje v Ružomberku:** původně gotický kostel, renesančně přestavěný v roce 1585, s nástrojnou malbou Josefa Hanuly, Nám. Andreje Hlinku 3

21. **Martin Benka (1888–1971):** zakladatel slovenského moderního malířství

22. **Ludovít Fulla (1902–1980):** slovenský malíř, scénograf, grafik a ilustrátor, klíčová postava slovenské avantgardy

Co musí student udělat, aby měl dobrý referát:

1. hovořit spatra, bez papíru
2. nemluvit déle než 10 minut
3. u staveb říci základní informace o architektovi budovy, stručně ji charakterizovat, určit její styl, popsat její výzdobu
4. u umělců říci základní životní data, charakterizovat a interpretovat jejich tvorbu, zdůraznit jejich význam
5. u institucí popsat jejich historii, charakter činnosti a význam

Literatura:

K architektuře: Henrieta Moravčíková (ed.), *Architektúra na Slovensku: Stručné dejiny*, Bratislava 2005. Literatura o architektuře 20. století: Matúš Dulla – Henrieta Moravčíková, *Architektúra Slovenska v 20. storočí*, Bratislava 2002. Existují i monografie architektů M. M. Harmince, P. Behrense, A. Benše, B. Fuchse, monografie skupiny VAL. Některé z těch publikací má knihovna Muzea umění Olomouc.

K výtvarným umělcům: Ján Abelovský a Katarína Bajcurová, *Výtvarná moderna Slovenska: maliarstvo a sochárstvo 1890–1949*, Bratislava 1997. – Katarína Bajcurová, *Martin Benka*, Bratislava 2005. – Katarína Bajcurová, *Ludovít Fulla*, Bratislava 2009.